

– BETER BIJ DE LES – TRAINING VOOR KINDEREN MET ZWAKKE EXECUTIEVE FUNCTIES

Herkent u dit bij uw leerling?

- ✓ Informatie gaat het ene oor in en het andere oor uit
- ✓ Vraagt vaak: 'Wat moest ik ook alweer doen?'
- ✓ Kan maar moeilijk beginnen aan het werk
- ✓ Is na 2 instructies de eerste alweer vergeten
- ✓ Eenmaal begonnen aan het werk haakt hij/zij vaak halverwege af

Bovenstaande klachten zijn kenmerkend voor kinderen met executieve functie-problemen. Executieve functies (EF) worden ook wel de regelfuncties van het brein genoemd en zijn vaak zwak bij kinderen met ADHD en/of leerproblemen. Executieve functies spelen een belangrijke rol bij het leren en zijn dan ook voorspellend voor leerprestaties. Kinderen met zwakke executieve functies kunt u op school extra ondersteunen met de nieuwe training *Beter bij de les*, waardoor hun werk- en leervaardigheden sterk verbeteren!

– BETER BIJ DE LES – TRAINING VOOR KINDEREN MET ZWAKKE EXECUTIEVE FUNCTIES

LEERLING

- 3x per week individuele trainingssessie van 1 uur onder schooltijd
- 25 sessies totaal
- Generalisatie naar de klas staat centraal

LEERKRACHT

- Handleiding EF in de klas
- 3 trainingssessies EF in de klas (facultatief)
- Observeert, activeert & registreert

DOEL VAN DE TRAINING

- Leerling leert EF-vaardigheden & strategieën nodig voor het leren
- Verbeteren werkgeheugen
- Stimuleren leergedrag

PRAKTISCH

- Rustige ruimte nodig
- Voor- en nameting a.d.h.v. beoordelingsschaal

– BETER BIJ DE LES – TRAINING VOOR KINDEREN MET ZWAKKE EXECUTIEVE FUNCTIES

WAT IS BETER BIJ DE LES?

Beter bij de les is een training in executieve functies en leerstrategieën voor kinderen bij wie deze functies zwak zijn, zoals kinderen met AD(H)D en leerproblemen. Deze kinderen hebben vaak problemen met het werkgeheugen, plannen en andere functies, waardoor ze veel ondersteuning en sturing van de leerkracht nodig hebben bij het maken van schoolopdrachten. Het doel van *Beter bij de les* is om het inzicht in leergedrag te vergroten en werkgeheugencapaciteit uit te breiden, waardoor ondersteuning vanuit de leerkracht uiteindelijk minder kan worden.

De training kan individueel per leerling op school worden gegeven en is eenvoudig toepasbaar met ondersteuning van een werkboekje, puzzels en luistermateriaal. Het kind krijgt naast verbeterde leervaardigheden ook meer inzicht in hoe het leert en werkt. Het wordt getraind om naar het eigen functioneren te kijken, zodat het zichzelf uiteindelijk zo veel mogelijk zelfstandig kan bijsturen.

De **leerkracht** wordt actief betrokken bij de training en krijgt hierdoor meer inzicht in het leergedrag van de leerling dat ontstaat door executieve functie-problemen. Hierdoor kan de leerkracht eerder doelgericht ingrijpen en de juiste ondersteuning bieden.

De oefeningen in het werkboek hebben een speels en laagdrempelig karakter en worden over het algemeen als leuk ervaren door de leerlingen. De feedback op de opdrachten bestaat niet uit goed of fout, maar er wordt nu juist samen met de trainer gereflecteerd of de leerling de aangeboden vaardigheid ook toepast in de opdracht. Verder worden er dagelijks zogenaamde highscore-lijsten bijgehouden voor de werkgeheugenoefeningen, om de kinderen inzicht te geven in hun vorderingen en ze op deze manier ook gemotiveerd te houden.

“Ik merk dat ik nu ook in de klas dingen beter kan onthouden. Bijvoorbeeld als de juf iets gezegd heeft wat ik moet doen, dan kan ik dat ook na een tijdje nog onthouden.”

Projectteam *Beter bij de les*

Beter bij de les is ontwikkeld door een projectteam van de *Bascule, academisch centrum voor kinder- en jeugdpsychiatrie in samenwerking met het Academisch Medisch Centrum (AMC)* en is **bewezen effectief**. Dit blijkt uit een onderzoek in de praktijk door het AMC bij een groot aantal scholen en kinderen. Het onderzoeksprotocol is gepubliceerd in het wetenschappelijke tijdschrift *BMC Psychiatry* (2013) en kan worden gedownload via:
<http://www.biomedcentral.com/1471-244X/13/23>

Leden projectteam: Drs. Marthe van der Donk; Dr. Anne-Claire Hiemstra-Beernink; Dr. Ariane Tjeenk; Drs. Jan Geelhoed; Drs. Jehanne Vieijra; Prof. Dr. em. Aryan van der Leij en Dr. Ramón Lindauer.

– BETER BIJ DE LES –
TRAINING VOOR KINDEREN MET
ZWAKKE EXECUTIEVE FUNCTIES

PRAKTISCHE INFORMATIE 1

DOEL VAN DE TRAINING

Verbeteren van het werkgeheugen van het kind en aanleren van leerstrategieën ten aanzien van aandacht, planning, werkgeheugen, doel- en taakgericht gedrag en metacognitie. Daarnaast ook het ondersteunen van de leerkracht bij het herkennen en begeleiden van kinderen met zwakke executieve functies.

DOELGROEP

Kinderen met zwakke executieve functies zoals kinderen met ADHD en leerproblemen op de basisschool (tussen de 8 en 12 jaar, groep 4 t/m 8).

PROGRAMMA

De training voor het kind bestaat uit **25 individuele sessies van 1 uur** onder begeleiding van een trainer op school. Gedurende die 25 sessies wordt het kind aan de hand van een werkboekje, opdrachten en luistermateriaal op een speelse manier getraind in het toepassen van vaardigheden die belangrijk zijn bij het goed kunnen uitvoeren van een taak.

Kernvaardigheden

Vijf kernvaardigheden zijn voor het kind van belang bij het uitvoeren van een taak, deze worden getraind:

- ↳ Gerichte aandacht
- ↳ Planning en initiatie
- ↳ Verdeelde aandacht en werkgeheugen
- ↳ Doel- en taakgericht gedrag
- ↳ Metacognitie: reflectie en controle van het eigen functioneren

Iedere trainingssessie heeft een vaste volgorde, waarbij de volgende elementen aangeboden worden: psycho-educatie middels een luisterboek (voorlichting), neuropsychologische oefening, schoolse oefening, 3 adaptieve werkgeheugenoefeningen en de *zin van de week* die het kind meeneemt naar de klas.

De training vindt plaats onder schooltijd. Voorafgaand aan de training heeft de trainer een kennismakingsgesprek met de leerkracht. Tijdens de trainingsperiode speelt de leerkracht een actieve rol bij het leerproces van het kind en houdt aan de hand van observatielijsten, die met de trainer worden besproken, het gedrag van het kind bij.

Na afloop van de training ontvangt het kind een herinneringskaart waar de weekthema's en alle breinbandieten (strategieën) en breinbewakers (valkuilen) op genoemd staan die tijdens de psycho-educatie zijn geïntroduceerd. Dit dient als ondersteuning voor het kind na de training, zodat het kan terugkijken op de geleerde vaardigheden.

Naast de leerkracht worden ook de ouders/verzorgers van het kind bij de training betrokken door middel van een drietal voorlichtingsbijeenkomsten. In deze voorlichtingsbijeenkomsten wordt er uitleg gegeven over executieve functies en de rol daarvan in het onderwijs. Daarnaast wordt uitleg gegeven over de inhoud van de training en hoe ouders thuis het oefenen met de vaardigheden kunnen voortzetten.

– BETER BIJ DE LES –
TRAINING VOOR KINDEREN MET
ZWAKKE EXECUTIEVE FUNCTIES

PRAKTISCHE INFORMATIE 2

MATERIAAL

Het materiaal van de *Beter bij de les*-training bestaat uit:

- Werkboek voor het kind met oefeningen en informatie, ca. 110 pagina's
- Handleiding voor trainers, inclusief audiofragmenten voor de oefeningen, werkbladen, scorekaarten en oefenmateriaal
- Printbaar informatiemateriaal voor leraren en ouders.

OPLEIDING BETER BIJ DE LES VOOR TRAINERS

De *Beter bij de les*-training kan op twee manieren aan het kind gegeven worden:

- Via een van uw eigen leerkrachten of zorgmedewerkers die in twee dagdelen opgeleid kunnen worden tot *Beter bij de les*-trainer. Naast de opleiding kan de *Beter bij de les*-trainer bij het projectteam terecht voor nazorg en vragen.
- Via een *Beter bij de les*-trainer die u extern inhuurt.

De trainer:

- ↳ traint leerlingen 25 uur individueel op school;
- ↳ ondersteunt leerkracht & ouders;
- ↳ participeert in intervisie.

De kosten voor een extern in te huren *Beter bij de les*-trainer worden per opdracht afgesproken tussen de school en de trainer. Dit zal voor 25 uur training, voorbereiding, leerkrachtbegeleiding en ouderbijeenkomsten ca. € 2900,- bedragen. Bij training van meerdere kinderen in een periode is er een efficiencyvoordeel te halen voor de trainer, waardoor de kosten per kind zullen dalen.